

Byn som vägrade dö

- förförståelse, textfrågor, diskussionsuppgift och skrivuppgift

Ämne: svenska, svenska som andraspråk

Årskurs: gymnasiet, vux och SFI

Lektionstyp: förförståelse, textfrågor, diskussionsuppgift och skrivuppgift

Lektionsåtgång: 2-5

Introduktion

Byn som vägrade dö av Camilla Wallqvister handlar om livet på landsbygden. När Länstrafiken ska dra in busslinjen ställs livet på ända. Emma, hennes son Lukas och den nyinflyttade bybon Karl kämpar tillsammans med resten av byborna för att busslinjen ska få finnas kvar! Tillsammans kämpar de för byns överlevnad.

Inför läsning - skapa förförståelse

För att få en förförståelse för boken och vad den kommer att handla om kan du ta hjälp av de tre frågorna nedan. Skriv ner sina svar. Diskutera därefter med en klasskompis och slutligen med övriga i klassen.

1. Titta på boktitel, omslag, författarnamn och baksidestext.
Vad för slags bok verkar det vara?
2. Vad tror du att boken kommer att handla om?
Vad är det som får dig att tro detta?
3. Har du läst någon bok tidigare som du tycker påminner om denna eller kanske sett en film eller en serie? Vilken/vilka är det i så fall?

Textfrågor

Nedan följer frågor till bokens olika kapitel. Många frågor är rena textfrågor, där svaren går att hitta direkt i texten. Några är frågor där du får träna dig i att göra inferenser, alltså dra slutsatser utifrån det lästa. Det finns slutligen någon fråga där du får reflektera över hur du skulle ha agerat.

Kapitel 1: Emma

1. Vad är en kökspanna?
2. Vilka tankar får Emma om mannen vid busshållplatsen? Hitta ledtrådar i texten.
3. Vad är det som gör att Emma erbjuder sig att köra mannen, tror du?

Kapitel 2: Karl

1. Vem är tonåringen som Karl möter vid postlådan?
2. Hur beskrivs tonåringen?
3. Vilket yrke har Emma? Vad får Karl att förstå det innan Emma har berättat?
4. Varför har Karl flyttat till byn?
5. På sidan 20 säger Emma att varje dag är en kamp. Vad menar hon med det?

Kapitel 3: Emma

1. Emma är irriterad på Lukas. Hur ser man det? Ge exempel från texten.
2. Varför drar Emma ut kabeln till routern?
3. På sida 31 står det att Emma fått större problem att ta hand om. Vad för problem?

Kapitel 4: Karl

1. Vilken bild har Karl av Överby? Positiv eller negativ? Förklara genom att visa med exempel från texten.
2. Vilka likheter och skillnader ser Karl mellan Stockholm och Överby? Ge exempel från texten.
3. Hur reagerar Karl på det Emma berättar?

Kapitel 5: Emma

1. Emma och Karl träffas för att komma på en lösning på problemet med bussen. Vad bestämmer de sig för att göra?
2. Hur skulle du reagera om bussen, tåget eller liknande skulle sluta stanna vid din hållplats?

Kapitel 6: Emma

1. På sida 57 står det: "Det som händer vid datorn är ... magiskt.". Vad kan Emma mena med det?

Kapitel 7: Karl

1. Karl tänker på Lukas. Vad har han för bild av killen?
2. Vad är en bygdegård för något?
3. Har du varit i en bygdegård någon gång?

Kapitel 8: Emma

1. Vilka är på plats i bygdegården?
2. Hur går mötet?

Kapitel 9: Emma

1. Vilket besked får Emma av Länstrafiken?

Kapitel 10: Karl

1. När Karl dricker kaffe får han en idé. Vilken då?
2. Vad gör Karl när han har fått idén?
3. På perrongen möter Karl en kvinna med hund. Vad tror hon om Karl?

Kapitel 11: Emma

1. Karl och Emma har möte med Länstrafiken angående tåget.
Vilket besked ger Länstrafiken dem?
2. Emma och Karl smider en ny plan. Vad ska de göra på Länstrafikens dag?

Kapitel 12: Karl

1. Vad är ett plakat för något?

Kapitel 13: Karl

1. Under demonstrationen väljer Karl att ropa regionens miljömål.
Varför gör han det?
2. Vad tycker du om regionens tre miljömål:
 - a. Vår landsbygd ska bli bäst i världen på klimatfrågor!
 - b. I vår region ska det vara lätt att göra hållbara val!
 - c. Resor med buss och tåg ska öka med tjugo procent på fem år!

Kapitel 14: Emma

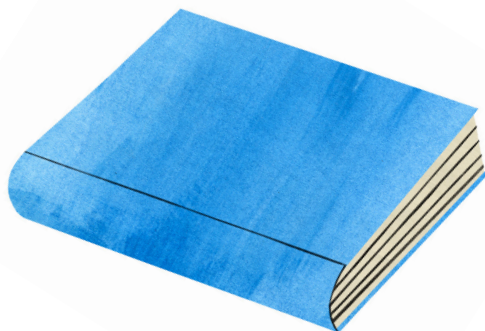
1. Vilket besked får Emma och Karl på Länstrafikens kontor?
2. Karl nöjer sig inte med att tåget ska stanna i Överby.
Han har redan en ny idé på gång. Vilken är det?
3. Karl vill hjälpa Lukas. Vad föreslår han att Lukas ska få göra?

Diskussionsuppgift

I denna uppgift ska du få sammanfatta boken med hjälp av tre ord. Du väljer ord från listan nedan och berättar sedan för dina klasskompisar vilka ord du valt och varför. Du kan skriva ner stödord för att det ska vara lättare att berätta varför du valde dem.

Kan klassen slutligen enas om tre ord? Vilka ord blir det i så fall?
Diskutera er fram till ett gemensamt svar.

Kärlek
Sorg
Glädje
Hot
Ilska
Otur
Vänskap
Arbetsliv
Missförstånd
Hopp
Svek
Gemenskap
Landsbygd
Glesbygd
Landet
Familj
Grannar

Skrivuppgift

I boken är tillgången till kollektivtrafik viktig för byns överlevnad. Kanske skulle Emma, Karl och Lukas inte kunna bo kvar om det inte fanns kollektivtrafik till byn. Därför kämpar de för att hitta en lösning på problemet.

Vad är viktigt för dig och ditt liv? Det ska du få fundera över i denna uppgift.

1. Finns det någonting du tycker borde ändras? Någonting du skulle kunna kämpa för? Skriv ner vad du skulle kunna göra på egen hand för att förändring ska ske. I boken valde Emma och Karl exempelvis att börja med namninsamlingar och ett möte.
2. Fundera sedan över vad andra kan göra. Hur kan du få andra att kämpa för din sak? Skriv ner även detta. I boken fick Emma och Karl andra att engagera sig och exempelvis delta i demonstrationen.
3. Dina anteckningar ska du sammanställa till en text med en inledning, en huvuddel och en avslutning.

I **inledningen** presenterar du vad du vill förändra och förklarar varför det är viktigt för dig.

I **huvuddelen** presenterar du vad du själv kan göra för att få igenom förändringen och vad som krävs av andra för att det ska ske.

I **avslutningen** gör du en sammanfattning.

Du kan även återkoppla till inledningen och på nytt föra fram varför frågan är så viktig för dig.

Tips! I detta arbete kan eleverna med fördel arbeta i par, även om de skriver om olika ämnen. Klasskompisen blir inledningsvis bollplank för att i slutet bli korrekturläsare.

Emma

Emma ser mannen från fönstret i köket.
Han står på hållplatsen vid vägen mot sjön.
Framför ögonen håller han en kikare
som är riktad mot himlen.
Mössan sitter snett på huvudet
och det grå håret skymtar under kanten.
En ryggsäck hänger på ryggen.

Emma fyller kökspannan med papper
och lägger in stickor att tända elden med.
Hon tänder en tändsticka
och håller den mot pappret.
Elden tar fart, det mullrar i kökspannan.
Emma lägger in några vedträn.
Sedan stänger hon luckan
och går till fönstret igen.

Den ensamme mannen står kvar.
Han tittar fortfarande mot himlen
men nu trampar han med fötterna.
Han ser ut att frysa.

Årets första turist har kommit till sjön,
tänker Emma. Han tittar på fåglar,
i mitten av januari.
Det är ovanligt tidigt.
Och varför står mannen vid hållplatsen?
Sista bussen har gått. Vet han inte det?

Emma försöker öppna det gamla fönstret.
Hon trycker så det knakar.
Till slut flyger fönstret upp med en smäll.
Mannen hör dunsen och vänder sig mot huset.

- Väntar du på bussen mot stan? ropar Emma.
- Ja. Den kommer nog snart! svarar mannen.

Emma skakar på huvudet.

– Den kommer om tre dagar!

Mannen öppnar munnen, men han säger inget.

Emma huttrar. Hon vill stänga fönstret igen.

Den iskalla vintern tränger in i köket.

– Tre *dagar*? ropar mannen till slut.

– Ja, på måndag morgon.

Mannen pekar på skylten.

– Men det står 15:03 här.

– Inte på fredagar. Den turen är borta.

De har glömt att byta tidtabell.

Mannen sänker armen.

Huvudet sjunker.

Han stirrar bortåt vägen

som ringlar genom skogen.

– Du tänker väl inte *gå*? undrar Emma.
Det är tre mil till stan.
Kan ingen hämta dig?
– Jag känner ingen i den här delen av landet.
Jag är från Stockholm. Jag ska till biblioteket.

Emma rynkar pannan. Gubben verkar tokig.
Har han åkt ända från Stockholm
till lilla Överby, utan bil?
För att titta på fåglar, mitt i vintern?
Sedan ska han till stans bibliotek.
Det finns väl bibliotek i Stockholm?

Emma tittar noga på mannen.
Han är kanske full?
Det tar tid innan en taxi kommer hit.
Och det är kallt och snöigt.
Snart blir det mörkt också.
Gubben kommer att frysa ihjäl.

Kanske ska hon köra honom till byns affär?
Där kan han vänta inomhus på taxin.
Men så kommer Emma ihåg
att affären är stängd idag.
Pelle som äger affären ska nämligen hjälpa
sin gamla mamma att flytta.

Emma tvekar. Sedan ropar hon:
– Jag ska snart köra min son till stan!
Du kan få åka med!

Mannen skyndar sig över vägen.
Han verkar vara rädd att Emma ska ångra sig.

– Posten kom nyss, säger Emma.
Vill du kolla lådan?

Mannen lyfter handen till svar.
Sedan vänder han och går mot brevlådan.